

SLOVENSKI NAROD.

Izkajna vank dan zvezd, istruši udejje in praznike, ter valja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele na vas leta 25 K, na pol leta 28 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 80 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vas 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kdor hodi sam penj, plača ka vas leta 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele tolike velj, kolikor snaga poštinske. Na sredobne brez istodobne vpeljivljave izrednosti se ne izira. — Za oznanila se plačuje od petekostopnje petit-vrste po 12 h, če se se oznanile tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Doprni skupaj na levle frankovati. — Ekspresi se ne vradijo. — Uredništvo in upravljenje je v Knaflejih ulicih št. 6, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravljenje pa v pritličju. — Upravljenje naj se blagovoljno pošljati naročnine, reklame, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Po knežaški razpravi.

Knežaški dogodki so tedaj po dolgem času vendar le priomali pred kriminal. Vsakomur je še v spominu, kako žalostno sliko o tem podivljem nastopu nam je razgrnila sodna razprava! Sedaj je zadeva več ali manj končana ter dognana. In zategadelj hočemo danes izpregovoriti svoj epilog o tem izvenrednem poglavju.

Naše slovensko ljudstvo je dobrega srca in mirne narave. Kdor občuje z njim, mora potrditi, da je slovenski kmet sam ob sebi pohlevna stvarca, ki pravzaprav nikomur niž žalega noče in tudi ničesar hudega ne storji. Te naše trditve ne more opovreči nobena kriminalna statistika, ker se v tem oziru s številkami in statistiko v obče ne da ničesar dokazati. Kar storji posameznik, iz tega se ne da sklepati na značaj in na narave celote, ker vsak tak sklep in zaključek šepa na obeh nogah!

Kakor redeno tedaj, naše slovensko ljudstvo je v vsakem pogledu pohlevno in bje brez vsakih strastij v vsake razburjenosti svoj boj za vsakdanji svoj krah in — obstanek. Le-ta mu je glavna in prva »brigad. Vse druga mu je več ali manj postranska stvar.

Pa tudi hvaležno je naše ljudstvo. In kdor mu steri kaj dobrega in izkaže kako dobroto ali dobročico, najde obilo hvaležnosti. Ljudstvo se ga oklene in spoštuje. V vsakem kraju najde ta pojav, ki je lepo sprševalo za dobrotnika, kakor tudi za ljudstvo samo.

Tako bi lahko še pisali dalje in povedali marsikaj dobrega in lepega o našem prebivalstvu po deželi. Vsak prijatelj slovenskega kmeta — o tem smo prepričani — podpiše gorenje naše miali. Toda žalibog to ljudstvo z vsemi dobrimi lastnostmi nima še pravega spoznanja, nima še svoje sodbe, ker mu manjka potrebne razsodnosti in re-

šilne olike. In to, prav to je nje-gova največja in najhujša nesreča! Zategadelj je dostopno vsakemu še tako pogubnosnemu vplivu in zategadelj se da — brez najmanjšega obotavljanja podjarmiti od vsakega najbolj zabitega in fanatičnega — kazvana.

Ia tu smo prispevali do tistega »znamenja«, ki nam prejasno pokazuje pot in — vzroke, s čimer naj si razlagamo knežaške dogodke, ki so nam podali sliko popolne kmetske podivjanosti! To pa seveda je na klerikalni strani, ker privsiti aferini tisti eden liberalci ni zakrivilniti najmanjšega kaznivega dejanja!

Župan Česnik je v svoji občini zelo spoštovana oseba. Ne da bi ga hoteli hvaliti in povzdigovati s praznimi frazami, moramo poudarjati, da ima on v resnici srce za svoje ljudstvo, da mu pomaga, kjer mu more in da vsakemu posamezniku storji vsako uslugo. To pa že več čas, od kar je nastopil službo nadučitelja v Knežaku. Posledica temu je bila nje-gova izvolitev za župana. Na tem mestu pa si je svoje simpatije le še pomnožil in lshko se reče, da svoj čas ni imel niti enega sovražnika v svojem kraju. Mogoča, da so mu ne-kateriki zavidali županski stolice! A še ti se vedno skrivali svoje osebnosti in ga le zahrtno opravljali in rovali proti njemu!

Toda Česnik je poleg vsega tega tudi najodločnejši liberalec, ki se ni nikdar uklonil nobeni »sveti« volji in ki se ne premakne od svojih liberalnih principov niti za las. In ker pa je župan liberalec, je seveda tudi občina liberalna in sicer že dalje bolj — napredna.

To je začelo boleti klerikalce in zlasti ljubljanski klerikalni general-štab, ki ima v sedanjem času zlasti Notranjsko na pikici. Treba je bilo temu Česnikovemu liberalizmu napraviti hitri konec, sicer je Knežak izgeb-

ljen! In vsled tega se je uprizorila vsa komedija, ki se malodane ponavlja v vsaki liberalni občini, katero hočejo klerikalci počreti. Štef Jeglič je pregledal vrsto svojih kapelov in izbral Notranjsko Magajno za Česnikovega — rabla. Ta »Hetzkapelan« je v družbi župnika Pešanija in v družbi še neke neokritične in nezanesljive osebe v Knežaku po natančnem taktičnem načrtu začel vojsko zoper liberalnega župana. Poleg ustanovljene posojilnice, poleg moške in ženske Marijine družbe, poleg »kvantarskih« pridig lotili so se ti elementi vsakega posamnega vaščana, klicali njihove žene v župnišče, obdelavali jih na vse dopustne in nedopustne načine, — vse v znamenju sv. katoliške cerkve in njenih svetih zapovedi! Kakor pa je povsod nekaj omahljivev, tako se je našlo tudi v Knežaku nekaj »moških bitij«, ki so se končno vdala strastem njihovih boljših polovic ter poveljem z njimi zverzanih farovških gospodov. Več to se je sistematično gojilo zlasti zadnje mesec pred novimi občinskimi volitvami, ki bi se imele vrčiti 2. marca t. l. v Knežaku. Ker se je ta dan vsled pritožbe župnika Pešanija volitev onemogočila in sta se župnik ter kaplan, — ki sta zbrano zmagonosno armado že depoldne malo napojila in potem pripeljala na bojišče, — ujela takoreč v lastno past; lotila se je teh dveh božjih in Jegličevih namestnikov satanska jeza. Kaj sta storila? Ves popoldne sta napajala ljudi, vlačila jih po vseh knežaskih gostilnah, hujakala in žuvala zoper liberalnega »zlodejaka« in končno napodila posredno ali neposredno to opito in vinsko tulpo na Česnika, ki si je le po arečnem naključju rešil svoje življenje, svojo rodbino in svojo lastnino. Saj je vse polno prič pred sodnijo izpovedalo, da bi se zgodilo pač najhujše, če bi se razgrajačem posrečilo vdreti v hišo!

dvojica je prav zadovoljna stranka, ki ljubi mir, kakršnega pač »svet ne more dati« v popolnejši meri kakor v mrtvačnici na pokopališču. Mrmata nekoliko samo tedaj, ako ju prežene iz mirnega bivališča kak mrtvec, ki pride v njuno stanovanje čakat sodne obdukcije. No, pa to traja k večjemu le dva dni ter taki slučaji tam v gorovju tudi niso prepogosti.

G. prof. Orožen omenja v svojem potopisu od slovensko-nemške meje, da je zadnji slovenski napis proti severu na radeljskem sedlu med Marenbergom in Ivnicami. Zadnji slovenski napis pa ni ta, temen oni med Sv. Jernejem in Soboto ob meji občine Sv. Primož. Ta napis se glasi: Kraj so. (sv.) Arnej (tudi Kozlerjev zemljevid ima Arnej za Jernej), občina so. Primuž, sodni okraj Marnberg. Pol. okraj Slov. Gradec.“

Goro Sv. Jerneja loči od Soboti globok jarek, po katerem teče Krumbach (pri Šumanu) najdemmo tudi slovensko ime Kriva, a ljudstvo tega imena ne pozna), Soboto od Pernic enako globok jarek z Bistrico, dočim tečeta po jarku med Sv. Jernejem in Pernicami združena ta dva potoka. Blizu razvodja, ki ga Nemci imenujejo „Zweiwasser“, je zadnji zavedni slovenski kmet Ribič,

ki je naročen na slovenske liste in cigar sinovi še sploh nemški ne znajo. Seveda so se brati učili le doma, ker je na vsako izmed treh gora v šolo predaleč. — Vredno se mi še zdi omeniti jezikovno posebnost, da ljudstvo naglašuje ime tega potoka Bistrica, dasi sicer navadno in čestokrat povsem napačno naglašuje mnogozložnice na prvem zlogu. Vse druge Bistrice, kar jih je na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem so naglašene na prvem zlogu.

K Pernicam, ki so na 1060 m visoki gori ob koroški meji, nisem lezel, ker se mi je povedalo, da so jezikovne razmere slične, v arsičem celo ugodenje kot pri Sv. Jerneju. Šola in cerkev sta še slovenski. Sploh ni nevarnosti za Pernice, dokler se še oglašajo slovenski učitelji za službo. Seveda izprašanega učitelja le težko dobijo na tako visočino, kjer se »sliši nebeški petelin peti.« Leta 1880 so uradno năsteli 507 Slovencev in 74 Nemcev, leta 1900 pa 472 Slovencev in 93 Nemcev. Neumevno! Družba sv. Mohorja šteje celo 27 udov.

IV. Slobota. (1070 m)

Ime Slobota (prav Sopotje, Sopot) je v zgodovini slovenskega naroda tako žalostnega spomina kakor Solferino za

Kje sta bila v tem kritičnem času in sploh tisti popoldan župnik Pešani in kaplan Magajna? To je tisto zanimivo vprašanje, ki se ni rešilo pred sodnijo. Zakaj ta dva Jegličeva organa nista poskrbela, da bi se bili volilci mirno razšli? Kdo je v Urbančičevi, kdo je v Čučkovski gostilni plačeval za pijačo, kije v Štefanih hodila in romala na mize? Kako je bilo mogoče, da je župnik Pešani takoj drugi dan po teh izgredih lažnivo ovadil župana Česnika, da je iz hiše strejal in zadel Jožeta Smrdelja, pravaka »Marijinih dečkov? Kako je on mogel slišati strele, ko ni slišal žvenketa šip in oken, v katera je suval in na katerih se je obrezal podivjani Jožef Smrdelj?

Vse to so vprašanja, glede katerih nam ostane župnik Pešani in kaplan Magajna s svojim odgovorom na večnem dolgu, ki nam pa najkrepkeje osvetljujejo žalostne dogode, vsled katerih so si njihove zapeljane ovdice priborile vsekogup 55 mesecev ječe! Sedaj na le obravnavata dušna pastirja sama s svojimi žrtvami, ki sedaj lahko uvidijo, kam da pripelja slepa strast in kam se pride, če se stopi v službo klerikalne in farovške politike! Saj tega nihče izmed obsojencev ne more tajiti, da župan Česnik nikomur izmed njih nistoril nitinajmanjšekrvice, nasprotno da kot njihov rojak je vsakomur ob svojem času storil večjo ali manjšo uslugo.

Za vse to pa je moral doživeti ne samo tolovaški napad od njih samih, ampak tudi najgrša žaljenja od njihovih zagovornikov. Da tudi napadi ljubljanski klerikalci za župana Česnika so se izjavili in osramotili edino le —

napadalce same! Sodba je sedaj do-gnana in klerikalci so se vzpričo žalostnega, a neizogibnega izida poprijeli zadnjega sredstva, napadli so sodnijo samo, češ, »politika v sodni dvorani« je zakrivila klerikalni poraz in klerikalno — blamažo. To obupno in ostudno sredstvo naj tedaj pred klerikalnim svetom opere klerikalnega zagovornika dr. Šusteršiča, na katerega so zidali obtoženci vse svoje upe in nade! Kdor je imel o tem politiku in o tem zagovorniku sploh še kako trohico dobrega mnjenja, po tej ostudni ataki na sodno oblast in njene organe jo je moral izgubiti! Dr. Šusteršič sedaj razsaja nad g. nadsvetnikom Polcem, češ, da ni storil svoje dolžnosti naprag g. dr. Konradu Vodku, češ, da je sam sumnili g. kaplana Magajna, da je bil na hujskan od »tistega votanta« glede katerega je včeraj »Slovenec« sam sebe postavil na laž. Kakor pa se je s tem preklicem na krvav način osramotil samega sebe glede votanta g. dr. Travnerja, tako je tudi vse drugo pisarenje in napadanje sodne oblasti sama in gola neresnica, s katero se hoče blati največnejše stare sodnike, ki jih dr. Šusteršič in njegova politika kakor tudi vsaka politika vobče ravno toliko briga kakor »predlanski« sneg. Gotovo pa je, da zaslubi dr. Šusteršič pošteno brco od merodajnih faktorjev za ta svoj nekavalirski in vsega odvetnika nevreden čin, koga si dr. Šusteršič v sodni dvorani ni upal izvršiti in s čimer sedaj naknadno — kot nekaka višja instanca — hoče postavljati celo nad sodnike, nad so »nijo samo. Prezreti pa ne smemo, da je to storil človek, ki je svoj čas za svojo osebo in svojo čast dobil pred sodnijo in od sodnije najgrši pečat »žlindre« in ki bi se — po znanih besedah — že davno moral vsled moralčno uničujoče znane sodbe pognati kroglo v glavo! Ta pečat se ga drži še dandanes in zategadelj se ne sme čuditi nihče, da

tudi tu bi se kaj storiti dalo.« (To pismo je pisal kurat Divjak najbrže gomilskemu župniku Muršcu, ki ga je priobčil v »Prijatelju« v dopisu »Od slovensko-nemške meje na Štajerskem.«)

Uradno ljudsko štetje leta 1880 je še našlo v Soboti poleg 701 Nemca 184 Slovencev, leta 1900 pa še samo 12 Slovencev in 774 Nemcev.

Dokler je bila v Župniji steklarna (Spiegelhütte) je štela Slobota 1400 prebivalcev ter je bila pri steklarni tudi posebna šola. Župnija je bila ustanovljena leta 1777., a že leta 1788. je prešla k sekovski škofiji, ker je tako želel takratni graški škof grof Attems, češ, da »Slovence zelo ljubi«. In res jih je imel rad, »za znesti,« zakaj, ko je pri delitvi škofije leta 1859. prišla Slobota nazaj k lavantski škofiji, bila je že grdo ponemčena, dasi so ji bili župniki, kakor že piše Divjak, vedno Slovenci. Tako navaja župna kronika od leta 1783. do 1792. nekega Matijo Kalana z opazko »ein Krainer«. Lahko pa se trdi, da so k ponemčenju Slobote največ pripomogli lavantski župniki, posebno umrli Hainschek in še živeči župnik v Gor. Ponikvi Jos. Kunej. Ta dva sta po nemško pačila krajevna in lastna imena v uradnih spisih. (Dalej prih.)

LISTEK.

Slovensko-nemška meja na Štajerskem.

Kulturno zgodovinski in narodopisni doneski.

Nabral A. B.

(Dalej.)

Na pokopališču je večina napisov še slovenskih. Neka posebnost je v tej in sosednjih — slovenskih in nemških — župnijah, da imajo domače »poete«, ki sestavljajo »ganljive« nagrobovine napis. Zato se mi naj oprosti, ako omenjam tudi nekaj pokopališč. Saj se iz napisov spoznava narodno mišljenje in kulturna stopnja. Pri Sv. Jerneju n. pr. sem našel napis: »Tukaj počiva Matilda Terglav . . . Zapustila solzno dolino in šla v večno domovino. Zdaj se pri Bogu veseli, in za nas Boga prosi.« (Joj, rima!) Ali pa: »Poglej o človek, kraj pokopa. Tukaj sem je naša hoja. Kdor pravičen gre od tod, v sveti raj veselj pot?« (No, pa to so pesniške svoboščine!) — Še redkejša posebnost, kakor ti napisi pa je pri Sv. Jerneju in desk zbita mrtvašnica, v kateri stanejo mežnar, organist, ministrant in grobar v eni osebi s svojo ženo. Stara

ta dr. Šusteršič na tako kavalirski način, odet v plašč svoje imunitete, strelja izza požlindranega plota ter pisari o „politiki v sodni dvorani!“ Kakor je tačas, pri lastni pravdi, ovadil in denunciral dotočnega sodnika, ravnotako vali sedaj krivdo na sodnika ter skuša, ker mu je vsako sredstvo dobro došlo, s povsem neopravčenim sumničenjem gg. sodnikov zakriti svojo — zagovorniško in politično blamažo.

Deželni zbori.

Gradec, 1. novembra. V včerajšnji seji je utemeljeval posl. Resel svoj predlog glede spremembe občinskega volilnega reda, posebno glede tačne volitve. Njegov predlog se je izročil političnemu odseku. — Posl. Kern (klerikale) je utemeljeval svoj predlog glede postopanja pri odmeri osebne dohodnine. Rekel je, da naše davčne oblasti postopajo krutejše kot ruska biokrasijska. Govornik ima dva sina, eden študira na gimnaziji, eden pa na univerzi, a če bi vedel, da se kateri posveti finančni stroki, zavil bi mu pri rojstvu vrat. (Veselost.)

Celovec, 1. novembra. Posl. dr. Waldner je predlagal v včerajšnji seji, naj bi dežela vzel v načem državno užitnino; poslanec Dobernik je predlagal, naj se uvede monopol na vžigalice, a dohodki naj se prepuste deželi; poslanec Ghon je predlagal spremembo občinskega volilnega reda z ustanovitvijo 4. volilne kurije za take volilce, ki so dosedaj izključeni od volitev, varstvo takih volilcev, ki plačujejo občinske doklade, pred majoriziranjem. — Nadalje se je sprejelo več predlog gospodarskega značaja.

Krisa na Ogrskem.

Dunaj, 1. novembra. Vojni minister je odredil, da je podčastnik, ki so doslužili tretje leto pri ogrskih polkih, takoj odpustiti, ako se dobi zadostno število mlajših vojakov, ki se zavežejo služiti četrto leto, ako postanejo vsaj desetniki.

Ustava na Ruskem.

Petrograd, 1. novembra. Vsi zmerni elementi so sprejeli carjev manifest z velikim zadovoljstvom, dočim pravijo radikalci, da je manifest le slepilo ter skušajo narod še nadalje bujkati. Socialno-demokratična stranka razširja med narod tiskane pozive, naj ne veruje carjevemu manifestu, temuč naj nadaljuje boj, dokler ne dobi zanesljivega jamstva, da se bodo obljubljene pravice resdale.

Moskva, 1. novembra. Carjev manifest je bil navdušeno sprejet. Na ulicah so si množice medsebojno čestitali ter se objemale. Tekoj so se tudi vršili na ulicah ljudski shodi. Prvi je govoril rektor vseučilišča. Potem se je kakih 10.000 oseb zbralo v sprevod po mestu. Pred gubernatorjevo palačo so manifestanti burno zahtevali izpust političnih zločincev.

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

Tretji del.

(Dalej.)

»Slušaj, moj Konrad,« je rekla Juta, ko je zopet sedela na svileni blazini poleg zaljubljenega mladeniča »in jaz ti zaupam, kar bi smel prav za prav izvedeti šele čez več časa. Iz ljubezni ti zaupam tajnost, ki bi znala uničiti mnogo nadej, če bi se razvedela. Lej, Konrad, jaz te ljubim že davno, a ker se mi nisi približal, sem morala molčati in skrivati svojo ljubezen na dnu svojega srca. Hlinila bi se, ko bi rekla, da nisem komnela po tvorjih poljubih, ali če bi ti poznal ženske, bi vedel, da je ljubezensko koprnenje zadnja stvar, ki jo kaka ženska izda. Svojo ljubezen sem nosila v svoji duši in ti bi morda ne bil nikdar zanjo izvedel, da mi niso zunanje okoliščine prisilile, iskati moža, ki bi hotel posredovati med meno in med Jurjem Devinskim. Obrnila sem se najprej do goriškega grofa Majnarda, ali ta je mojo prošnjo moral odbiti, ker živi v sovraštvu z devinskimi vladarji. Dalje sem naprosila Otona Vi-

Ker so hoteli s silo oprostiti politične kaznjence, so policaji streljali ter ubili dve osebi.

Varšava, 1. novembra. Množice so prijele po ulicah velike demonstracije za pomilovanje in splošno volilno pravico. Ob 6. zvečer se je preklicalo vojno stanje ter se obljubila politična amnestija.

Petrograd, 1. novembra. Iz provincialnih mest dohajajo različne vesti. Ponekod je napravil carjev manifest ugoden vtisk ter so se duhovi takoj pomirili, drugod pa so bile strasti že tako razpljene, da jih ni mogoče tako brž poravnati. — V Odesi so bili včeraj nemiri do noči. Zvečer je bila na Dalmaciji pravibika ter je bilo ubitih 41 (?) oseb. Valeden nemirov je promet z ladjami med Odeso in Sebastopolom pretrgan. — Veliki izgredi so bili še danes v Kijevu. Revolucionarji so opetovano streljali na vojake. Vojaki so odgovorili s salvami. Garnizija se je tako pomorčila, da šteje že eeli voj. — V Poltavi in v Bijalistoku so skušali demonstrantje s silo udreti v kaznilnice, da osvobode kaznjence. Na obeh krajinah so streljali vojaki ter ubili več oseb. — Želo resen je tudi položaj v Lodžu. Pri sinočnih izgredih je bilo pet oseb ubitih, 15 pa ranjenih. — Na Finskem se splošni štrajk nadaljuje. V Helsingforsu štrajkovali delavci v pristaniščih, pri elektrarnah in tudi policijsi. Mestni svet je izrekel štrajkujočim simpatije.

Petrograd, 1. novembra. Ko se je obelodanil carski manifest, s katerim se podeljuje Rusiji ustava in svoboda, je poklical grof Vitte urednike vseh uglednejših russkih listov ter jih prosil, da bi ga podpirali v njegovem delu, da se narod upokoji in da se zopet vrnejo normalne razmere v Rusiju. V imenu urednikov mu je odgovoril Suvorin, urednik »Novega Vremena«, da so časnikarji pač pripravljeni sodelovati pri upokojenju javnosti, vendar pa so prepričani, da se bude to le težko dalo dosegči, dasi se je obljubila svoboda, in to zaradi tega ne, ker javnost nič več ne zupa vladnim obljubam, ki so ostale doslej vedno le obljube in jim niso nikdar sledila tudi obljubljena dejanja. Grof Vitte je nato vnovič ponovil svojo prošnjo na časnikarje in jim zastavil svojo posloščeno in častno besedo, da se bodo vse v carskem manifestu napovedane reforme izvedle in vestno izpolnile.

Novo ministrstvo na Španskem.

Rim, 1. novembra. Novo ministrstvo se je danes predstavilo zboru. Predsedstvo ima zopet Montero-Rios; minister zunanjih zadev je Gullon, vojni min. pa Weyler.

Vstaja v nemški Afriki.

Berolin, 1. novembra. Zopet so doživele nemške čete poraz, in sicer bližu reke Oranje. Nemci so imeli mrtve 3 častnike in 13 vojakov, težko

ranjene 3 častnike in 8 vojakov, 5 vojakov pa pogrešajo. O izgubah vstašev ne vedo poročevalci ničesar pozitivnega povedati.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. novembra.

— **Deželni zbor Kranjski.** Na dnevnem redu druge seje deželnega zebra dne 3. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne so naslednje točke: Branje zapisnika prve deželnozbornске seje dne 25. oktobra t. l. Naznanila deželnozbornskega predsedstva. Volitev dveh rediteljev. Volitev dveh verifikatorjev. Utemeljevanje nujnih predlogov. Volitev finančnega odseka 12 članov. Volitev upravnega odseka 12 članov. Volitev verifikacijskega odseka 9 članov. Volitev odseka za letno poročilo 9 članov. Poročilo o delovanju deželnega odbora za dobo od 1. januarja do konca decembra 1904 in različna poročila deželnega odbora.

— **Poljedelski minister grof Buquoy.** Je vračajoč se iz Dalmacije prišel v torek v Št. Peter, kjer si je ogledal najprej neke dele pogozdovanja Kraza in potem obiskal Prestrane in Postojno. Zvečer je prišel v Ljubljano. Včeraj je bil pri dež. predsedstvu sprejem. Popoldne je minister obiskal Kamnik, zvečer pa se je udeležil banketa, ki mu ga je priredil deželni odbor v hotelu »Union«. Danes se je minister odpeljal v Logatec, kjer si ogleda mlekarino, potem pa pojde v Idrijo.

— **V Sori je tekla kri in pred okrajnim glavarjem ljubljanskim se se dogajale bestjalnosti, kakor niti v Rusiji niso v navadi. Dvakrat prebodenega človeka so kakor psa po blatu valjali, ga uklepal v verige, ter ga naposled — in to v zimi — že dve uri daleč v Škofjo Loko vlekli. Vse to se je zgodilo pred očmi okrajskega glavarja, vse to je ta okrajni glavar sam odredil, za vse to je nesposobni ta okrajni glavar v prvi vrsti odgovoren. V prvi vrsti? Morda. Gospod Teodor Schwarz je po kravji stezi prišel v deželo, in sedaj se mora prav hitro odkriti, je li sam hotel, ali ga je pa Cron v to zapeljal. Če je prvo, podem bodovali vedeli pri čem smo, za drugi slučaj pa zahtevamo, da se nesposobne enkrat za vselej odstrani, da ne bode dalje nevaren javnemu blagru na Kranjskem. Dolžnost deželnega predsednika je torej, da dá hitra in objektivna pojasnila. Prikralo se ne bo nič!**

— **Dogodki v Sori.** V soboto zvečer smo dobili iz Medvod naslednjo brzojavko: »V Sori je razburjenje še večje. Orožniki so kaplana Brajca z bajonetom stražili pri mači in do šole. Ljubljana — pomagaj. — Včeraj so v Sori vsi ljudje zapustili cerkev, ko je začel Brajec maševati. Med mašo sta Brajca varovala dva žandarja. Pozneje je maševal odstavljeni župnik Berse in tedaj

pavškega za to posredovanje, ali tudi ta mi ni mogel ugorditi, nego mi je povedal, da zna že tekot prihodnjih tednov priti med njim in med Jurjem do vojne. Ali kar me je najbolj presenetilo, to so bile nje gove besede: Obrnite se do Konrada Šežanskega; ta je pri devinskem vladarju skoraj vsegamogočen.«

»Ali je bil to povod, da si me poklicala semkaj.

»Da, moj lepi gospod« je s ko-ketnim smehljajem odgovorila Juta V tem, ko so se njeni beli preti igrali z dolgimi Konradovimi kodri, je nekako sanjavo nadaljevala: »Ko sem se odločila, da te pokličem, sem si rekla, naj si Konrad že misli kar-koli, tega ne ve in si tudi misliti ne more, da umiram ljubezeni do njega. In dalje sem si rekla: Ker me Konrad ne ljubi, me bo resno in važno izprädeval in kot vitez mi ne bo odrekel svoje pomoči, jaz pa ponesevam svojo ljubezensko skrnost zopet seboj v svoj samotni grad. Ali če se človek pripravi na hlinjenje, se mu najlaglje zgodi, da ga premaga njegova čuvstva. Tako se je meni zgodilo. Ko sem te klicala, sem

so ljudje pritrkavali, kar se je dalo, in vse je drlo v cerkev.

— **Nujni predlog glede volilne reforme.** je vložil v gorskem deželnem zboru poslanec Štrekelj. V predlogu se pozivlje vladu, da predloži kar najhitreje državnemu zboru zakonski načrt za spremembu državnozbornskega volilnega reda po načelih splošne, direktne, tajne in enake volilne pravice, ker le po tej poti je pričakovati volilne reforme tudi za deželne zbere na isti podlagi. V volilnem redu pa morajo biti točno dane garancije, da se bodo volitve vršile resnično svobodno, zlasti morajo biti garancije naperjene proti zlorabi vere in cerkve v politične svrhe. Komaj pa je stavil Štrekelj ta svoj nujni predlog, skoval je klerikalec Grča med sejo predlog za tako pravico za deželni zbor in ker so klerikalci in Pajer v tesni zvezi, smel je Grča proti vsem običajem čitati svoj predlog med dnevnim redom. Klerikalci so pa stavili neumesten predlog, umesten je le Štrekelj; ta kaže pravo pot do uresničenja klipa po splošni in enaki volilni pravici.

— **Spremembe v politični službi.** Provizorični okrajni višji komisar grof Ludovik Kunič je imenovan pravim okrajnem višjim komisarjem v Postojni. Deželnovladni koncipist Pavel Svetec v Litiji je imenovan okrajnem komisarjem in deželnovladni konceptni praktikant Maks Winkler v Litiji dež. vladnem koncipistom.

— **Vojanske vesti.** Za poveljnika 44. domobranske brigade je imenovan polkovnik Feliks Bonjeau, ki je obenem povišan za generalnega majorka. Bivši ljubljanski brigadir, generalni major pl. Angerholzer je postal podmaršal. Generalni major je postal poveljnik 56. pehotne brigade v Ljubljani, G. Seibt. Polkovnik pri 17. polku je postal K. Scotti. Nadporočniki so postali: Alfonz Svetek pri 2. bos. herc. polku, Emil Petsche pri bram. polku 27 in Josip Novak pri 87. polku. Poročniki so postali: Ig. Hočvar pri bram. polku 3, Bogumil Kačič pri bram. polku 6 in Iv. Možina pri bram. polku 27. Proviantni poročniki so postali Ludovik Karba pri 87. Fr. Pintar pri 27. in Jos. Podboj.

— **Učiteljske vesti.** Absolvirana učiteljska kandidatinja gdž. Ljudmila Šircelj je imenovana za suplentinjo na petrazredni ljudske šoli v Postojni. — Gosp. Josip Kramar, učitelj na štirirazredni ljudske šoli v Št. Vidu na Stajerskem, je premeščen v Plešivec. Na njegovo mesto je imenovan g. učitelj France Pogačnik.

— **Poštna vest.** Počtni bla-gajnik g. Ivan Klemenčič je premeščen iz Novega mesta k glavnemu pošti v Ljubljani.

— **Umrl.** je včeraj popoldne župnik pri Sv. Petru v Ljubljani, g. Martin Malenšek. Po obedu je postal v svoji sobi in se pripravil za popoldanski nauk. Ko ga je prišel

kaplan klicat, ga je našel mrtvega na tleh. Zadela ga je bila srčna kap. Pokojnik je bil rojen 1. 1858 v Semidu. Udeležil se je bosanske okupacije in je za svojo hrabrost bil odlikovan z vojno svinčo. Župnik pri Sv. Petru je bil od 1. 1889. Užival je splošno spoštovanje in bil zaradi svoje konciliantnosti in dobroščnosti občine priljubljen. Prijazen mu spomin!

— **Družba sv. Cirila in Metoda** žaluje ob mrtvaškem odrusu svojih najboljih moči. Šentpeterski župnik v Ljubljani, vč. g. Martin Malenšek, nadzornik »Družbe sv. Cirila in Metoda« in prvomestni šentpeterski močki podružnice, je nenadno preminil. Pokažite vse ljubljanske podružnice, ženske in moške, ob trajajučem pogrebu, ki bodo na 3. uru popoldan, kako ste ga nosile v svojem sru in kako da ga ne pozabite tudi ne po njegovi smrti. Z vami vred mu vodstvo »Družbe sv. Cirila in Metoda« hoče zaklicati doli v prerani grob: Hvaležen spomin Ti je zajamčen in med nami; tam pa naj Ti sveti večna luč.

Tomo Zupan.

— **Senklavško-franciškanska in sentjakobsko-trnovska podružnica sv. Cirila in Metoda** vabita svoje občinstvo in članice sploh k pogrebu prvomestnika Šentpeterske podružnice g. konz svetnika Martina Malenške. Pogreb bo junija 3. t. m. ob 3. uri popoldne od Šentpetrskega župnišča.

— **Bojevnički v bosanski okupaciji.** 1. 1878 so položili na krsto svemu sobojevniku, Šentpetrskemu župniku M. Malenšku, venec ter vabijo vse sobojevниke, da se udeležijo junija 3. t. m. ob 3. uri popoldne od Šentpetrskega župnišča.

— **Slovensko gledališče.** Iz pisarne »Dramatičnega društva« se nam javlja, da se danes vprizio tri kratke novitete, namesto drama »Salome«, prelepa dramatična opera »Mara« in tragična slika iz srbskega naroda »Knez Semberiški«. Gledališče obiskujejočemu občinstvu se nudi izvanzeden užitek. K obvestilu objavljenem že 31. m. m. se še priponomi, da je dobila opera »Mara« prvo nagrado izmed 66 enodejanskih oper, ki so je na poziv kneza Kobilškega episali in v oceno predložili različni pisatelji.

— **Slovensko gledališče.** Snoči se je uprizorila na našem odrusu, kakor je to običajno o Vseh svetih, stara Raupachova zaloiga »Mlinar in njegova hči«. Kakor vselej, kadar se igra ta drama, je bilo tudi včeraj gledališče napolnjeno, in to občinstvo, ki sicer nikdar ne prestopi prada gledališkega našega hrama. Igralo se je srednje dobro, režija je bila dovoljiva. Naslovni vlogi mlinarja in njegove hčere s a igrala gosp. režiser Dobrovolny in gospa Ronovska, ki je to pot prvi nastopila v včerjih vlogih. G. Dobrovolny je prav dobro pogodil značaj starega, skopega mlinarja in ga igra povsem diskretno, ne da bi pretiraval. Gospa Ronovska je igrala Marico povoljno, vendar pa smo počeli v njeni igri toplih tonov in potrebe čuvstvenosti. Vloga Marice je za igralko zelo hvaležna, v njej lahko pokaže vso svojo igralsko sposobnost in spremnost. Duševno razpoloženje, notranje boje, mišljenje in čuvstvovanje, propadanje telesnih sil itd. lahko poda z vso dovršenostjo, ki ji je sploh mogiča, skratka v tej vlogi se lahko počaže, kakšna igralka da je. Ako s tega stališča presojamo gospo Ronovsko, nam ni mogoče izreči o njej baš zelo laskave sodbe. Gospa Ronovska je porabna moč, toda za velike vloge še ni zrela,

tega reke, ali mu mar ljudje niso verjeli

dasi je morda ne primanjkuje sposobnosti. Ostali igralci so nastopili v tej drami že večkrat, zato se nam ne zdi potrebno o njih še posebe govoriti. V splošnosti bi pripomnili, da je pri uporabi včasih tudi treba paziti na malenkosti, zlasti ker se s prezentjem teh uničijo vse gledalčeve iluzije in zbudne v njem mesto resnega razpoloženja veselosti. Tako je pri včerajšnji predstavi združilo splošno veselico, ko si je grobar otrejal razplašč snežne kosmiče v obliki okroglih papirnatih koščkov, in ko je Konrad na pokopalnišču legal v sneg, ki ga je predstavljal bel pogrenjeni pr.

—lj—

Bratom Sokolom v vedenost. V odborovi seji ljubljanskega Sokola dne 30. oktobra t. l. se je sklenilo, da mora biti ime vsakega, kdor bo postati član društva, v telovadnici objavljeno na oglašni deski. Kdor iz med bratov Sokolov bi bil zoper sprejem katerega oglašencev, naj vrzok naznani pismeno, ugovor potrdi z lastnorogim podpisom in izjavo odda v nabiralnik v telovadnici.

Javno predavanje. »Slovensko žensko društvo« v Ljubljani priredi, kakor smo poročali, dne 5. t. m. javno predavanje v »Mestnem domu«. Društvo »Akademija« je za ta dan dovoljeno predavanje blagohotno preložilo na poznejši čas. V nedeljo ob 7. zvečer predava tarsijski gospod profesor Josip Wester o Ellen Keyevi in o njeneh načinih v vzgoji.

Strankarska reklama — ali kaj? V »Slovenčevem« poročilu o otvoritvi hotela »Union« se naštevajo tvrdke, katerim je bila zgradba poverjena. Čudno da se izpuščata dve svetovnossnani dunajski tvrdki za izdelovanje električnih svetilk in lesencev, katerim je družba »Union« poverila izvršitev modernih električnih svetilk in lesencev. Dočakemu pasarju, g. Kregarju, kateremu se po »Slovenčevem« poročilo, prišteva izvršitev lesencev in svetilk pa je družba poverila le nekaj preprostih svetilk za hodenke in stranšča. Točko v pojasnili slav. občinstvu, da se po »Slovenčevem« poročilu ne dela g. Kregarju s tujimi izdelki in zaslužene reklame.

K učiteljski usposobljenosti skušnji, ki se prične jutri se je oglašilo skupaj 64 kandidatov in kandidatini.

Shod poštnih uradnikov. Ljubljanska podružnica društva poštnih uradnikov na Dunaju priredi v nedeljo, 5. novembra, ob 4. uri popoldne v salonu hotela »Uličnik« shod, na katerega dnevnem redu je skrajšanje službene dobe na 35 let, službena pragmatika ter se danje stanje poštnih prometnih uradnikov v Avstriji vsele slabih razmer pri avanziranju.

Odsek za »Vseslovenski legitimacijski listi« v konstitu »Družbe sv. Cirila in Metoda«, ki ga je založilo društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov »Sava« na Dunaju, neznana, da so sprejela sledišča društva »leg. liste« kot društveno izkaznico: sl. »Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev v Ljubljani« — 300 kom., akademično društvo »Klub slovenskih tehnikov v Pragi« — 50 kom., skad. društvo »Ilirija« v Pragi — 50 kom. Dalje je naročil pripravljalni odbor »Mariborskega Sokola« v svrhu razpečavanja — 300 kom., za kar se mu tem potom najiskreneje zahvaljujemo. Obenem se obravčamo na vsa sl. društva, da vpljejo društveno izkaznico, kajti s tem ne koristijo le sebi, ampak tudi naši prepotrebitni »Družbi sv. Cirila in Metoda«. Obračamo se tudi na slav. skad. društva s pročinjo, da naroči društvene izkaznice, ki jih je odsek našel v to svrhu dal opremiti s platično lešticico. Naročila in informacije naši se pošiljajo na naslov: Odsek za »Vseslov. leg. liste« — Dunaj VIII/1 — Alserstrasse 7 II 17.

Družba sv. Mohorja na znanja: Letošnja pregrajodna zima, ki je zadnji teden napravila po mnogih delih slovenskih dežel občutljivo škodo ter deloma zaprla ves promet, močno ovira tudi redno razpoložljatev naših letosnjih družbenih knjig. Zato nam sedaj ni mogoče razposlati knjig v nekatere dekanije Notranjske, na goriško in v tržaško-kopersko škofijo. V katerih 10 dnevih bo promet, kakor nam neznana železniško ravnateljstvo, zopet otvorjen in potem se konjice takoj odpošljejo. Med tem časom se razpošlajo tudi družbene knjige v druge kraje.

Rudarski shod v Idriji, ki ga sklojujejo zastopniki delavstva vseh treh strank, se vrši v nedeljo, dne 5. t. m., ob 9. uri popoldne v pivarni pri »Črnem oriu«. Želeti je, da se shoda udeleži kar največ delavstva, tako da bo shod izraz močne in solidarne zahteve za nujno potrebno zboljšanje gmotnega polo-

šaja idrijskemu delavstvu. V zadnjem času se pogosteje dogajajo nevreči v idrijskem rudniku, predvsem radi slaboznanega »paravystemskega« rudniške uprave, ki ne skrbi za zadostno varnost delavstva. Nač bo shod tudi v tem osiru odločen protest.

Idrijska poštna zveza je bila minoli teden kar za dva dni pretrgana vsele snežnega zameta. V sredo zvečer ob 9 uri je došel poštni voz iz Logatca potem pa šele v petek ob 7 uri zvečer. Idrija je bila dva dneva brez vsake pošte in vesti od zunaj. Časnike od sreda zvečer se je dobilo še v soboto dopoldne. Ker so pa tako v četrtek, kakor v petek dohajali zasebni vozovi v Idrijo, je bilo ogorčenje vsele malomornost poštnih uprave veliko in opravičeno. Saj pa je tudi čudno, da se mesto s 6000 prebivalci kar tako bagatelizira od poštnih uprave! Če nista zmogla dva konjna privleči poštni voz v Idrijo, naj bi se bili vpregli štirje. In če z vozom nikakor ni šlo, naj bi se vsaj z jezdecem doneslo pismo in časnike v Idrijo. A čemu tratiti denar, saj potprečljiva Idrija potpri voljno. Pa vendar si dovoljujemo, vprašati poštno ravnateljstvo v Trstu, ali je pošta naprava v korist ljudstva, ali zato, da si nekateri pri dobe lepe dobičke. Nestrupno je čakala Idrija poročilo o zborovanju deželnega zvoka, ki je bilo v sredo, prejela jih je še v soboto, dasi je Ljubljana od daljena od Idrije samo za 60 km. Za koliko so oškodovani trgovci in obrtniki v svojih interesih radi neumevne brezbriznosti poštnih uprave. In končno tudi zasebniki pričakujejo težko vesti od svojcev, in marsikom takra nereditost pošte more povzročiti velikih neprijetnosti, če ne celo zlih posledic. Vemo, da se bo poštna uprava izgovarjala na cestni odbor, a z ozirom na dejstvo, da so drugi vozovi došli v Idrijo, je ta izgovor prazen. Snežni plug je došel iz Logatca v Idrijo, v petek ob 1/2 ure popoldne, poštni voz pa ob 7. uri zvečer. Tudi to pobjija prej omenjeni izgovor. In če se take poštne nereditnosti pojavijo ob prvem snegu sredi oktobra, kaj nas pričakuje še ob hudi zimi? Taki slučaji so pač najlepši dokaz, kako potrebno je, da se Idrijska pošta podržavi, da ne bomo izročeni na milost in nemilost kakoge motege. Vzbudijo pa tudi v prebilavstvu iskreno željo, da dobi mesto Idrija prej ko prej železnično zvezo. Poštno ravnateljstvo v Trstu pa prosimo, naj vendar potrebitno ukrene, da se take malomarnosti v poštni zvezi idrijski ne bodo ponavljale.

Menice je ponarejal mariborski usnjarski fabrikant Viljem Stark. Njegov knjigovodja Viljem Pouch je že pod ključem. Stark je pa zbežal in ga še zdaj sodišče s tričnicami. Stark je našel nekoč v družbi več gospodov ležati nekega pjanega viničarja blizu svojega vina grada v Limbuši. Gospodje so polzili pjanca na desko in ga nosili okrog ter peli mrtveške pesmi. »Zadnjega bindiščarja pokopavamo!« dejali so takrat. Sodico se je pa obrnila in dandanes padajo nemški pogrebci drug za drugim v grob konkurza ali težke ječe, Slovenci v Limbuši pa še vedno žive.

Obeselj se je strojar Ferdinand Gorican v Veliki Nedelji pri Ptaju. Pred smrto je uredil vse svoje stvari in pisal na sodišče v Ormož in zahteval otvoritev konkursa nad svojim premičenjem.

Deželno učiteljsko društvo za posameženo grofij戈 Gorisko. Grad Škofjelo je na goriški deželni zbor vložilo vlogo za izboljšanje gmotnih razmer učiteljstva. Vlčka končuje s prečinjo: »Viaoka zbornica naj doleti iz deželne blaginice tako draginjsko doklado za 1905 vsemu učiteljstvu, da bode poravnana razlika med s danjo faktično plačo in ono — ki se je soglasno sprejela po zadnjem zakonskem nadtru, katero naj prejema vse učiteljstvo v deželi, dokler se stalno zakonito ne izboljša njegovega obupnega gmotnega stanja.«

Samomor. V soboto zvezdar se je ustrelil s samomokrom v goriškem mestnem vrnu 52letnemu Miha Pregelj iz Rend. Bilo je takoj mrtvev. Pregelj zapušča sedem nedorashih otrok, katerih mati se nahaja že sedem let v Aleksandriji. Vzrok samomoru ni znani.

Zastrupila se je v Trstu 27letna sopraga bančnega uradnika Levija vsele neosdravljive bolezni. Sla je v mestno kopalnišču, kjer je v neki kabini izpila steklenico karbonne kislino. Kljub vsej zdravniški umetnosti je ni bilo mogoče rešiti in v dveh urah je bila miada gospa žrtev zastrupljena.

Zasramovalc slovenskih dijakov. 14. oktobra je zasramoval Seiffenhauer, učitelj risanja na koprskem učiteljišču, slovenske prvoletnike med poukom z besedami: »Windische Hunde, verfluchtes Pack, ich schmeißt euch hinunter!« Povod tej nesramnosti je bila prošnja dveh dijakov za neko

pojasnilo, ker nihče ne умеje nemško mrmračja tega dističkernega Sveta, ki je pa po mišljenu hud Luban. Upamo, da ta zasramovalces slovenskih dijakov ne odide zasluženi kazni!

Občni zbor podpornega društva za slovenske visokošole na Dunaju bodo v torek, 14. novembra t. l. ob šestih zvečer v dvorani »Slovenske Besede«, Dunaj, I, Fleischmarkt 16 (vhod Drachengasse 3). Društvo je letos podpiralo nad stev revnih vseobščinskoščinkov. Sredstva so pa zelo skromna. Zato prosi odbor najvjudneje, da kdor le količka imo, priteče državu na pomoč. Vseko darilo bodo hvalično sprejeti društveni blagajnik, gosp. dr. Klement Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, I, Singerstr. št. 7

Izobraževalno, zabavno in podporno društvo »Zvezda na Dunaju priredi v nedeljo 5. t. m. v dvorani »Zum Senator«, Dunaj, I, Rechberghstrasse 19 (vhod Felderstrasse 2) zabavni večer. Spored: Berilo gosp. Fridolina Kaušiča: »Dva Slovence, imenita profesorja dunajske univerze ter koncert, pri katerem sodelujejo gospioni Marica Šteharjeva, g. Jos. Brvar, gosp. Ivan Tomazevič, g. Jos. Kunaver in društveni peski zbor. Zadetek ob 7. uri zvečer. Prijatelji društva dobro došli!

Akad. društvo »Slovenija na Dunaju priredi v soboto, dne 4. listopada t. l. ob polu 8. uri zvečer v restavraciji »Schwarze« (I, Landesgerichtsgasse 6) svoj drugi redni občni zbor z običajnim sporedom. Slovanski gestje dobrodošli!

Panorama-kosmorama nam kaže ta teden v vsej umetniški dovrjenosti glavno mesto naših živil bratov Čehov, Prago. Sicer nas znamenitosti mest ne vlečejo vselej s posebno silo v panormo, a tedenščina serija panorama kosmorama mora vsakega stojega obiskovalca napolnit s popolno zadovoljnostjo. Zgodovinski znamenitosti je Praga — rekli bi — nasičena. Raznagrobni in drugi spomeniki, staro judovsko pokopališče iz 18. stoletja, obilica stolpov in zvonikov, med njimi črni stolp iz 13. stoletja, različne cerkve, n. pr. cerkev sv. Jurja in 10. stoletja, veltški mostovi itd. so tako krasno izvršeni, da se jih ne more dovolj nagledati. Mnogo slik prikazuje zgodovinsko znamenitosti Hradčan in Malo stran. Ako omenimo še, da ta serija ne šteje z različnimi modernimi stavbami, na katerih je Praga ponosa in ki njen ponos znatno povečujejo, smo opozorili občinstvo na glavne slike, katerih naj si pride ogledati v svoj prid in izobrazbo ter razvedrilo.

Že osivela je postal nepoštena. Bivša kuhanica Marija Levčeva, rojena leta 1840 v Ustju pri Šmartnem pri Litiji, je veljala pri svojih soprateljicah za silno pošteno in redno žensko, vselej česa je imela pri njih tako zaupanje, da so ji dala denar, katerega je dajala v hranilno in tudi branilno knjižico je imela v varstvu. Levčeva pa je povračila to zaupanje z veliko nevraženostjo. Marija Trohova, delavka v tobadični tovarni, je izdajala 240 kron, katere je vložila v Kranjsko branilnico. Ko je pa sila potrkala na vrata, je Levčeva dvignila vse denar in ga zapravila. Proti Trohovi se pa izg. varja, da je denar posodila svoji prijateljici, ki ji ga bodo kmalu poslala nazaj, sicer ji pa lahko sama povrne, češ, da ima 1000 gld. dote. Kuharica Marija Krinova je pa imela pri Levčevi spr. vilen. kovček, v katere je imela branilnico-knjižico. Ljudska posojilnica z vlogo 210 K. Tudi te je starka izvohala in zatreplela. Tudi za ta denar se izvareja, da ga je posodila neki nameščanik, toda samo smola je ta, da je dotičnica že leto dni preje odšla v Ameriko, kakor pa je bil de nar sploh dvigajen. Levčeva so aretovali in izročili ces. kr. deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

Napadel je včeraj brač veka povoda p. sestnik Fran Šetina v Zbiljah pri Medvodah 23letnega posetnikovega sina Ivana Žerovnika, ki se je vrnil iz gostilne domov. Napadel ga je z nočem ter mu pri zadel na hrbtni tri, na glavi tri, na obrazu pa eno rano. Žerovnika so pripeljali v deželno bolnišnico.

Nesreča. Včeraj je ogledoval posetnik Janez Kraker iz Koperja svojo novo puško, ki jo je bil nabaval, in sicer tako, da je imel cev obrnjeno k sebi. Puška se mu sproži in ga zadene v levo stran prs., kjer so šibre obtidle. Ponesrečenca so danes pripeljali z južnega kolodvora z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Kurji tam se je pojavil te dni na Rimski cesti in v Igrških ulicah. Ukradlo je gostilničar g. Andrej Doktorču 5 piščanev, gostilničar g. Alojziju Kuneju pa velike purane.

Tatvina. Šuškinji Ani Jakopičevi je bilo ukradenih iz neke skatulje, ki jo je imela v izključenosti sobi, 41 K denarja. Osumljene je znani.

Do prepira je prišlo med zastopniki parobrodnih družb v torek zvečer na južnem kolodvoru, in ker so se tudi že pesti rabile, bi bilo prišlo gotovo tudi do prvega tepeža, da ni bil slušljivo stražnik navzeten.

Delavske gibanje. V torek se je odpeljalo s južnega kolodvora v Ameriko 80 Slovencev, 70 Hrvatov in 25 Ogrov. V Iamost je šlo 25, v Scheibbs 35, v Meran 25, v Ljubno 15, v Heb 30, v Hruščev pa 15 Hrvatov in 20 Macdoncov. Iz Hruščev je prišlo 90 Hrvatov in 25 Ogrov. — Včeraj je prišlo 90 Hrvatov in 25 Ogrov. — Včeraj je prišlo iz Gornje Avstrije 18 Hrvatov, iz Bohinja pa 35 Macdoncov in 24 Luhov.

Izgubljene in najdenne reči. Sutinčna Neža Jermanova je izgubila črno torbo s 6 K. — Neki pravnik je izgubil zlati ščipalnik, vreden 8 K. — Uradnikova soprona g. Terezija Haverjeva je izgubila ročno torbico, v kateri je imela slato žensko uro z veriščo in denarnico s 7 K. — Črveljkar Fran Rumar je načel denarnico s sredino vsto denarja in jo oddal na magistrat.

Jugoslovanske vesti. Nekaj posebnega se je prigordilo te dni v Zagrebu. V torek je prišel »Ozorka članek iz peresa grofa Apponyja o reški resoluciji. Ta članek je državno pravnično zaplenilo; »Obzorovoč uredništvo se je proti konfiskaciji pritožlo in zgodilo se je na Hrvatskem dudo, da je sodiščte te pritožbi ugodilo in konfiskacijo razveljavilo. Včerajšnji »Ozorka« prihaja sestava sedaj konfiscirani Apponyjev članek v celoti. To je menda prvi slučaj, da je bila razveljavljena zaplemba, v zadnjih desetletjih na Hrvatskem. Ali je zapihal slobodnejši veter na Hrvatskem, ali je pa zavladal strah med madžaroni — pred ogrsko koalicijo?

Petrograd 2. novembra. Poljedelski minister v Dalmaciji. V »Slobodi«, ki izhaja v Splitu, čitamo tole značilno stvar o ministru Baquoju: »Rozgovarjajo se po ministruški z raznimi uradnikom, je prišel Baquoj navzočega davkarškega uradnika, kako napreduje osnovanje zemljščih knjig v Dalmaciji. Uradnik mu je z vsem dolžnim spodbujanje odvral, da tega ne ve, ker to ne spada v njegovo stroko. Hotel je še pristaviti, da je to posel sodišč, a je to opustiti, boječ se seveda, da bi mu tega ne zameril minister. In takoj bo poljedelski minister še nadalje misil, da izdelujejo davčni urad — zemljščke knjige. Ali kaj mu to škodi? On se lahko nadalje ostane avstrijski minister!«

Razpisane naknadne volitve za hrvatski sabor. V koprivniškem in vukovarskem okraju so razpisane volitve na dan 9. t. m. v perušičkem okraju pa 4. t. m. V koprivniškem okraju pa je imela zadržana zdržana hrvatska in srbska opozicija dr. Potočnik, četrtstraka prava pa župonega upravitelja I. Posilovića. V Perušču pa je imela kandidata prištje župnik Canjuga, v Vukovaru pa š

